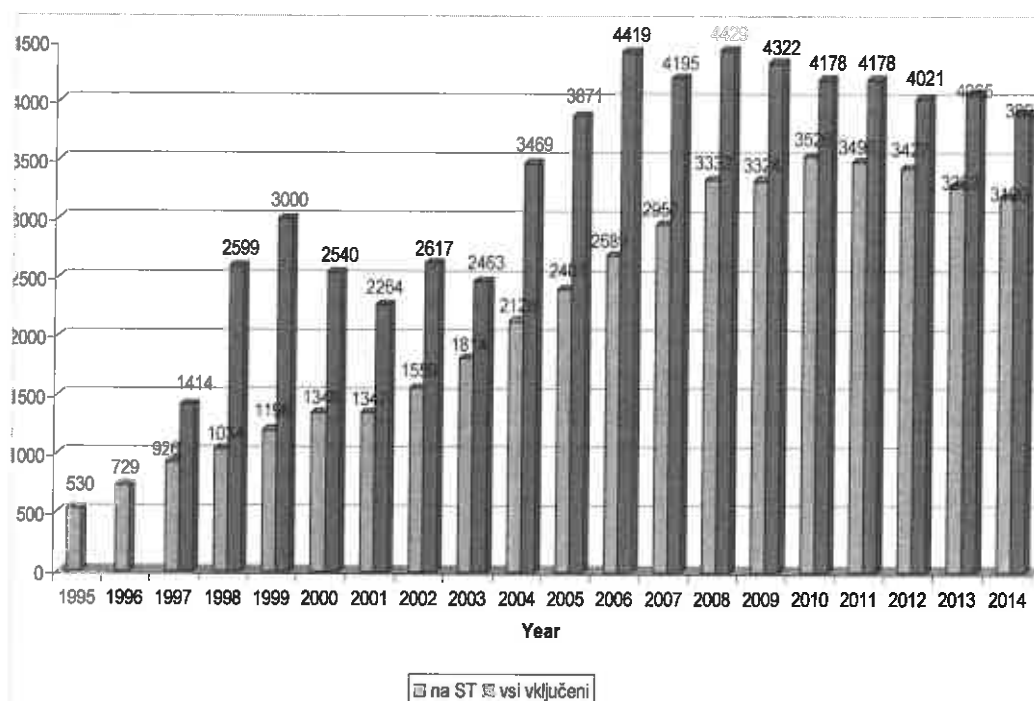

Programi zdravljenja odvisnosti od drog v Republiki Sloveniji

Andrej Kastelic*

Od leta 1995 je bilo v Sloveniji ustanovljenih 18 centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD), leta 2003 pa Center za zdravljenje odvisnih od drog pri Psihiatrični kliniki Ljubljana (PKL), kjer je od leta 1995 deloval že Oddelek za detoksikacijo. S substitucijskim zdravljenjem z metadonom smo v Sloveniji začeli leta 1990, 2004 je bil za tovrstno zdravljenje registriran buprenorfin, 2005 počasi sproščujoči morfin in 2007 buprenorfin v kombinaciji z naloksonom. V letu 2014 je bilo v ambulantni mreži centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog zdravljenih 3897 bolnikov, od tega 3190 s substitucijskimi zdravili. Te je prejelo v letu 2014 tudi 589 oseb na prestajanju kazni zapora. V Centru za zdravljenje odvisnih od drog PKL pa se je v tem letu ambulantno zdravilo 524 bolnikov, bolnišnično 176 in še 95 bolnikov v dnevni bolnišnici, kjer poteka tudi poseben program podpirne dnevne bolnišnice za uživalce drog, ki se ambulantno ne morejo stabilizirati in poseben program za uživalce drog s pridruženno (komorbidno) duševno motnjo (dvojno diagnozo).

Število pacientov v mreži CPZOPD (1995-2014)

Vir: Koordinacija CPZOPD 2015

Koordinacija Centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog

Z ustanovitvijo mreže Centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD) je bila vzpostavljena tudi Koordinacija te mreže kot organ, ki koordinira strokovno sodelovanje CPZOPD ter Zdravstvenemu svetu pri Ministrstvu za zdravje RS predlaga doktrino zdravljenja odvisnosti in jo tudi preverja. Organizira tudi strokovna izobraževanja ter predlaga kriterije za delo strokovnjakov v programih zdravljenja odvisnosti od prepovedanih drog, pripravlja strokovna in druga izobraževalna gradiva, ter verificira raziskave v CPZOPD.

Organizirali smo preko 50 izobraževanj za delo z osebami, ki uživajo droge in se vključevali v druge izobraževalne dogodke vključno z najodmevnejšimi svetovnimi in evropskimi konferencami, ki smo vse organizirali tudi v Sloveniji.

Model zdravljenja odvisnosti od prepovedanih drog je bil imenovan za model dobre prakse s strani UNAIDS (Joint United Nations Programme on HIV/AIDS – Skupni program Organizacije Združenih narodov za HIV/AIDS) in UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime – Služba Organizacije Združenih narodov za nadzor nad drogami in preprečevanjem kriminala). »Slovenski model« zdravljenja delno ali v celoti uporablja več kot 25 držav na štirih kontinentih.

Center za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog

Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana

Grablovičeva 48, 1000 Ljubljana

tel.: +386 1 587 49 70

fax.: +386 1 587 49 94

e-mail: czopd@psih-klinika.si

spletna stran: <http://www.psih-klinika.si>

Zdravljenje za vse vrste odvisnosti od prepovedanih drog in novih psihoaktivnih snovi vključujoč tudi druge oblike odvisnosti in za osebe z odvisnosti pridruženimi duševnimi motnjami:

- **AMBULANTNO ZDRAVLJENJE: INDIVIDUALNO IN SKUPINSKO**
- **BOLNIŠNIČNO ZDRAVLJENJE NA 3 NIVOJIH, a vedno individualno prilagojeno posameznikovim potrebam:**
 - **Oddelek za detoksikacijo (DTO)**
 - **Oddelek za intenzivno podaljšano zdravljenje (POO)**
DTO + POO = 6 + 8 = 14 tednov
 - **Dnevna bolnica (3 vrste programov):**
6 mesecev po zaključenem bolnišničnem programu
podporna dnevna bolnišnica za pomoč pri stabilizaciji in pripravi na sprejem
 - **Oddelek za zdravljenje oseb z odvisnosti pridruženimi duševnimi motnjami vključujoč tudi oddelek dnevne bolnišnice. Prvi pacienti sprejeti na nov oddelek 26.11.2015.**

SEANet - South Eastern European Adriatic Addiction Treatment Network, www.seea.net

Mreža je nastala kot neformalna organizacija strokovnjakov na področju zdravljenja odvisnosti v državah jugovzhodne Evrope in Jadrana v času 1. jadranske konference v Poreču in Piranu leta 2003. Prepoznali smo potrebo za stalnim strokovnim in institucionalnim sodelovanjem v smislu izboljšanja programov zdravljenja odvisnosti, povečanja dostopnosti in tudi podpore pri posodabljanju politike na tem področju.

Poleg organizacije številnih strokovnih srečanj in neformalnih pomoči strokovnjakom in osebam, ki jemljejo droge je SEEA net tudi dal pobudo, da skupaj z evropsko in ameriško zvezo za zdravljenje odvisnosti od opioidov (EUROPAD in AATOD) ustanovimo Svetovno federacijo za zdravljenje opioidne odvisnosti (World Federation for the Treatment of Opiate Addiction – WFOTD). Ta je bila ustanovljena na 1. svetovnem kongresu za zdravljenje odvisnosti od opioidov v Ljubljani leta 2007. SEEA net je tudi sam član EUROPAD-a in ustanovni ustanovitelj mednarodnega konzorcija za politiko na področju drog (International Drug Policy Consortium – IDPC), ustanovitev Drug Policy Network v jugovzhodni Evropi in ustanovitelj ter član Global Addiction Association, katero tudi vodimo.

* Doc.dr. Andrej Kastelic, dr.med., spec.psih.

Predstojnik Centra za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog UPKL

Za koordinacijo Centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog

E mail: andrej.kastelic@guest.arnes.si

